

Posudek oponenta diplomové práce – akademický rok 2015/2016

Autor: Bc. Tomáš Hurdálek

Forma studia: denní

Obor: učitelství pro SŠ (navazující mgr. studium): dějepis – tělesná výchova

Název práce: První fáze kolektivizace zemědělství v okrese Rychnov nad Kněžnou

Vedoucí BP: PhDr. Jan Mervart, Ph. D.

Oponent BP: doc. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.

Práce Bc. Tomáše Hurdálka je zaměřena na první etapu kolektivizace v okrese Rychnov nad Kněžnou, kterou vymezil v úvodu v souladu s historickou realitou roky 1949–1953. Autor provedl k tématu vlastní výzkum v několika fondech SOkA Rychnov nad Kněžnou a SOA Zámorsk a současně využil své obhájené bakalářské práce, v níž se věnoval činnosti OV KSČ v Rychnově nad Kněžnou v letech 1949–1953. Seznámil se poměrně podrobně také se základní literaturou k tematice kolektivizace československého zemědělství, o jejíž závěry se částečně opíral při psaní práce. Tomu odpovídá i seznam pramenů a literatury, v něm je však obráceno pořadí, takže literatuře proti obecné zvyklosti nepředchází seznam pramenných fondů (navíc Jůzova příručka by měla být v literatuře). Autor se mohl osobně seznámit se i s projevy A. Zápotockého z roku 1953, které lze nalézt v dobovém centrálním tisku. Jejich citace ze sekundární literatury neodpovídá pravidlům práce historika.

Předložená diplomová práce obsahuje vedle nezbytného úvodu a závěru celkem tři kapitoly, z nichž zejména druhá věnovaná vlastní kolektivizaci Rychnovska je hlouběji členěna na podkapitoly a dílčí oddíly. Podle autorova sdělení v krátkém úvodu je každá z kapitol samostatným pohledem na zvolenou tematiku, přičemž obsahová struktura akcentuje tematické členění, a v jeho rámci je dále postupováno podle chronologického principu. V první kapitole seznamuje autor na základě bakalářské práce a dalšího výzkumu se situací v rychnovském OV KSČ a jeho proměnami z hlediska zacílení na kolektivizaci venkova v rámci okresu, v druhé – nepochybně klíčové – analyzuje tři dílčí fáze procesu združstevňování, a to vždy nejprve z hlediska poměrů v celém státě, poté přechází při využití vlastního výzkumu k vylíčení stavu na Královéhradecku a Rychnovsku, tedy v kraji a okrese. V poslední kapitole se rozhodl provést dílčí rozbor vývoje kolektivizace sedmi vybraných lokalit – šesti měst a městyse Častolovice. Tento zvolený přístup má jistě své logické oprávnění a svůj přínos, výklad však mohl být v některých částech více propracovaný a provázaný a v úvodu více metodologicky rozveden. V úvodu však chybí i stručný popis využitých metod, také rozbor literatury je nedostatečný a příliš stručný, navíc s absencí odkazů. Názvy publikací jsou uváděny v textu, ale bez poznámek a tím i bližšího určení publikací. Je škoda, že se Bc. Tomáš Hurdálek neseznámil alespoň s některými diplomovými pracemi, připravenými v semináře vedoucího práce i v semináři oponenta na stejné téma – průběh kolektivizace ve zvoleném okrese. Některých nedostatků by se potom práce nepochybně vyvarovala.

Stručný závěr práce není syntetickým shrnutím dílčích tří rovin výzkumu, ale ani vnitřně nemá konzistentní povahu. Autor nejprve shrnuje obsah první kapitoly, průběh kolektivizace na Rychnovsku shrnuje do dvou odstavců, rok 1953 líčí již jen z celostátního hlediska. Zajímavé poznatky z kolektivizace, jak byla prováděna v sedmi vybraných lokalitách,

nevyužil vůbec. V konci závěru zachází ještě přes „*vymizení rolnického stavu*“ do aktuální přítomnosti, ale její realita je poněkud jiná.

Práce je kromě již zmíněného seznamu pramenů a literatury doplněna seznamem zkratek; přílohy v práci nejsou. K seznamu zkratek a jejich využívání v textu mám také několik výtek – jednak seznam neobsahuje všechny zkratky (např. SDR či zkratky v názvech průmyslových podniků) a naopak některé zkratky jsou vysvětlovány znovu v textu. Zkratka ČSSS je špatně vyložena – ve skutečnosti jde o Čs. státní statky, čili o celou organizaci, nikoliv o konkrétní státní statek či jeho farmu, což vede v textu k opakování chyby.

V práci T. Hurdálka se vyskytují pochybení věcného rázu. V odkazech na literaturu uváděnou v poznámkách jsou opakovány plné názvy publikací a studií, celá osobní jména autorů a všechny další údaje. (Jen poznamenávám, že norma nápisu odpovídá státní normě USO 690, a je tedy v souladu s vyhláškou, ale historici ji považují za nevhodnou a v DP ji většinou nepoužívají.) Pozn. 4 na s. 12 se opakuje v plném znění v pozn. 59 na s. 28. Text pozn. 5 na s. 13 obsahuje jisté zjištění, vyvozené při výzkumu, které by proto mělo být přímo v textu práce. Pro osídlence, kteří přicházeli do pohraničí po odsunutých Němcích, použil autor termín *kolonizátoři*, který znamená významově něco jiného a v tomto kontextu působí dokonce dehonestičně (s. 26 a 54). Rovněž pojem osobnost se nepoužívá běžně pro označení konkrétní osoby, ale obvykle jen pro jedince vymykajícího se vlastnostmi a činy z běžného civilizačního průměru.

Stylistika práce je v zásadě na slušné úrovni, tento dojem však porušují různé chyby, svědčící o nedostacích ve vyjadřování (nesprávné vazby sloves a předložek; kumulace podstatných jmen v předmětovém spojení, nesprávné pádové koncovky). Nejednotné užívání slovesného času a časté používání přítomného času vzbuzuje dojem vyprávěcího stylu, což odbornému analytickému textu nesvědčí. Gramatická podoba textu také není zcela v pořádku – objevují se chyby ve shodě podmětu s přísudkem, chybí čárky oddělující vedlejší věty, autor nemá zcela jasno v používání velkých písmen (v názvu kraje musí být velké písmeno, pokud je to oficiální název, kdežto označení *rychnovský okres* bude s malým r – oficiální název této administrativní jednotky státní správy zní okres Rychnov nad Kněžnou; sudetští Němci s malým s), u názvu vesnice Chotiv se vyskytují různé pády (je třeba zjistit, zda je název obce Chotiv mužského nebo ženského). V psaní letopočtů je používáno hned několik způsobů, ale správné je používat pomlčku, nikoliv rozdělovník a bez mezer, neboť údaje o letech náleží k sobě: tedy 1949–1953. Rozdělovník je často používán i v textu, ačkoliv by to měla být pomlčka. Konečně – práce je napsána v menším písmu (předepsaná je velikost 12), shodněm s velikostí písma v poznámkách.

Obhajovanou diplomovou práci lze přesto pokládat za vcelku zdařilý a objektivně pojatý pokus o analýzu procesu počátků združstevňování zemědělství v Podorlicku. Některá zjištění obohacují naše znalosti o podobě kolektivizace v její první fázi. Bc. Tomáš Hurdálek naplnil nároky kladené na závěrečnou práci v magisterském studijním oboru *Učitelství pro střední školy Dějepis – tělesná výchova*, a proto jeho diplomovou práci doporučuji k obhajobě. Hodnotím ji stupněm .....

V Praze 24. srpna 2016

doc. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.